

Om KRISEN

kommer
till Lidingö

LIDINGÖ STAD

ETT TRYGGT OCH SÄKERT LIDINGÖ

Det ska vara tryggt och säkert att bo, arbeta och vistas på Lidingö. Staden arbetar förebyggande för att minska risken för olyckor, allvarliga händelser, brott, skador och andra påfrestningar. Vi har också beredskap dygnet runt om en kris blir verklighet.

Vi lever i ett sårbart samhälle i en tid där hot och risker inte tar hänsyn till geografiska gränser. Vattenbrist, terrorhot, omfattande elavbrott eller extremväder är exempel på allvarliga händelser som vi måste försöka förhindra, men också kunna hantera om de inträffar.

Utan el fungerar exempelvis inte leveransen av matvaror till affärer, bankomater slutar att fungera liksom internet, mobiltelefoner, bensinpumpar, vatten, värme samt kyl och frys. Efter bara några dagar har vi en samhällskris som drabbar oss på ett eller annat sätt. Kommunerna har en viktig roll i samhällets krisberedskap – ju bättre kommunerna är på att hantera kriser, desto bättre blir den samlade förmågan i samhället att hantera kriser.

Vid en samhällskris kommer inte resurserna att räcka till alla drabbade samtidigt, utan måste prioriteras för de mest utsatta. Andra behöver klara sig själva en tid. Har du funderat över hur just du och dina anhöriga skulle klara en vardag som inte fungerar som vi är vana vid? Vilka behov och förutsättningar behöver ni ta hänsyn till och planera för?

Det faktum att Lidingö är en del av Storstockholmsregionen ställer dessutom höga krav på samordning och samverkan vid kriser, både inom staden och med andra berörda aktörer. Syftet med den här informationsfoldern är att främja trygghet och säkerhet genom att skapa en mental förberedelse och beredskap inför oönskade händelser.

STADENS ANSVAR VID KRIS

Lidingö stad har ett ansvar för alla som befinner sig inom stadens geografiska område vid en kris, ett så kallat geografiskt områdesansvar. Det betyder att staden också har ett ansvar för dem som vistas tillfälligt här. I ansvaret ligger att samverka och samordna planering och förberedelser, att samordna de krishanteringsåtgärder som vidtas och samordna informationen till allmänheten.

En del av detta är att se till att samhällsviktiga verksamheter inom staden fungerar. Det gäller till exempel äldreomsorg, skola och vattenförsörjning.

Utöver geografiskt områdesansvar styrs svensk krishantering av tre principer:

Ansvarsprincipen. Den som ansvarar för en verksamhet under normala förhållanden har samma ansvar under en krissituation.

Likhetsprincipen. Under en kris ska samhällsfunktioner så långt som möjligt fungera på samma sätt som vid normala förhållanden.

Närhetsprincipen. En kris ska hanteras där den inträffar, av de närmast berörda och ansvariga.

VI VILL ATT DU SKA VARA TRYGG

Vi vill att du som bor, arbetar eller vistas på Lidingö ska uppleva att du kan göra det tryggt. Staden samarbetar bland annat med polisen, räddningstjänsten, myndigheter och andra organisationer för att du ska känna dig trygg.

TRYGGHETSPUNKTER

Under en kris kan det behövas fysiska platser där du som Lidingöbo exempelvis kan få information och tillfälligt väderskydd eller ladda din mobiltelefon. Om Lidingö drabbas av en kris kan staden aktivera en eller flera sådana platser, utifrån var krisen uppstår och dess omfattning.

Här är stadens trygghetspunkter:

- Lidingö stadshus, Lejonvägen 15
- Gångsätrahallen, Läroverksvägen 54
- Rudboda skola, Nilstorpsvägen 3

TJÄNSTEPERSON I BEREDSKAP

Staden har en beredskapsfunktion som kallas tjänsteperson i beredskap (TiB). Lidingös TiB-funktion har beredskap dygnet runt, årets alla dagar. Huvuduppgiften för en TiB är att upprätthålla beredskap så att staden snabbt kan vidta åtgärder om en kris skulle uppstå.

PSYKISKT OCH SOCIALT OMHÄNDERTAGANDE (POSOM)

Enligt Socialtjänstlagen har kommunen ansvar för att de som bor och vistas här får det stöd och den hjälp de behöver i det psykiska och sociala omhändertagandet i samband med allvarliga händelser. Vid större och akuta krissituationer där ett flertal personer och närstående drabbas ska staden kunna säkerställa psykiskt och socialt omhändertagande. För att klara dessa insatser har Lidingö stad en POSOM-grupp. Gruppen bemannas av personal från Lidingö stad och samverkan sker med andra aktörer inom kurativ, psykologisk och självvårdande verksamheter, som exempelvis trossamfund, öppenvård, psykiatrisk katastrofledningsgruppen (PKL), frivilligorganisationer samt polis och räddningstjänst.

SAMVERKAN STOCKHOLMSREGIONEN

För att ha bästa möjliga krisberedskap samarbetar Lidingö stad med flera aktörer. Det kan beroende på omständigheter handla om andra kommuner, Länsstyrelsen, polisen, Landstinget och Trafikverket. Det är organisationen Samverkan Stockholmsregionen som är navet i det samarbetet och genom att flera aktörer går samman ökar förmågan att hantera större händelser eller kriser.

KRISINFORMATION PÅ WWW.LIDINGO.SE

Lidingö stads webbplats, www.lidingo.se, är en viktig informationskälla i händelse av kris. Även stadens sociala medier som Facebook kan beroende på krisens karaktär spela en viktig roll. Vid stora oförutsedda händelser är det extra viktigt att informationen som sprids är korrekt. Förmedla ingen information vidare om du inte är säker på att den är korrekt. Felaktiga uppgifter som kommer i omlopp genom ryktesspridning kan få förödande konsekvenser. Vid kriser, mer än någonsin, gäller det att vara vaksam.

SKYDDSRUM

På Lidingö finns skyddsrum utspridda över hela ön. Skyddsrum finns för att ge befolkningen fysiskt skydd vid krig. De finns i olika typer av byggnader, som bostadshus och industrifastigheter. När det är fred får fastighetsägarna använda skyddsrummen som helt vanliga lokaler. På vår webbkarta, www.lidingo.se finns en karta över skyddsrummen på Lidingö. Skulle skyddsrummen behövas och internet är nere kommer den kartan att sitta uppe på stadens anslagstavlor. Det är Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, som ansvarar för skyddsrummen och kontrollerar regelbundet att de underhålls.

BRA INFORMATION

Bra information

VID STORM ELLER KRAFTIGT SNÖFALL

- På SMHI:s varningssida kan du se aktuella vädervarningar och hur allvarliga störningarna är. Hos SMHI hittar du även aktuell väderprognos.
- En övergripande bild av läget och information från olika berörda myndigheter finns vid allvarliga händelser på www.krisinformation.se.
- Du kan få och lämna information vid en pågående storm hos Sveriges nationella informationsnummer 113 13. Dit kan allmänheten ringa och få information vid allvarliga olyckor och kriser i samhället.
- www.trafikverket.se har information om vägarnas framkomlighet vid t ex snöoväder, eller andra trafikstörningar.

Bra information

VID BRAND ELLER RISK FÖR BRAND

- Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, har en bra app, **Brandrisk ute**, som hjälper dig att hålla koll på brandrisken i skog och mark där du befinner dig. Du kan också söka på en plats du tänkt besöka. I den får du information om hur du bör agera om du eldar utomhus i trädgården eller naturen.
- För aktuell brandriskprognos, se www.dinsakerhet.se, sök brandriskprognos.
- www.krisinformation.se har en karta över var det råder eldningsförbud.
- Storstockholms brandförsvares webbplats om att semestra brandsäkert, se www.storstockholm.brand.se

Bra information

VID SKYFALL ELLER ÖVERSVÄMNING

- Lidingös webbkarta innehåller en karta över var de största översvämningsriskerna finns på Lidingö. Sök på www.lidingo.se/kartor. Sök upp fliken Krisberedskap och trygghetspunkter.

Bra information

VID VATTENBRIST ELLER FÖRORENAT VATTEN

- Om behov skulle uppstå kommer information om tappställen för färskt vatten att finnas på www.lidingo.se och på stadens anslagstavlor.
- Giftinformationscentralen kan svara på frågor om du tror att du är förgiftad av vattnet: www.giftinformation.se eller ring 010-456 67 00 om det inte är akut. Annars, ring 112
- Sjukvårdsupplysningen kan också ge dig bra information vid symtom: ring 1177

Bra information

VID TRAFIKSTÖRNING ELLER OM LIDINGÖBRON ÄR AVSTÄNGD

- För aktuell trafikinformation och påverkan på väg- och kollektivtrafik: www.sl.se, www.trafikverket.se, www.trafiken.nu.

VAR INTE RÄDD – VAR FÖRBEREDD

Som enskild bär du alltid ansvaret för din egen säkerhet. Det gäller också vid ett långvarigt strömavbrott eller annan form av störning eller kris i samhället. Det innebär att du själv behöver ordna vatten, värme och något att äta. Det är också viktigt att du kan kommunicera med andra och ta del av viktig information från myndigheter och media.

Om de flesta av oss kan klara de första akuta dygnen på egen hand kan samhällets resurser användas för att hjälpa svaga eller utsatta människor, till exempel äldre, sjuka och barn. Att inför en kris tänka på sig själv är i själva verket att ta hänsyn till sina medmänniskor. Förbered dig på att du och din familj ska klara er på egen hand åtminstone i krisens inledningsskede. Fundera på vad du kan behöva ha hemma om samhällets funktioner slutar att fungera. Ha gärna en krislåda redo för att klara minst tre dygn, men gärna lite längre. Vad den kan innehålla hittar du på nästa uppslag.

HÅLL DIG INFORMERAD

Vid en kris är det viktigt att ta del av den information som ges. Håll dig till de offentliga kanalerna och lita inte på ryktesspridning. Bra källor till information vid en kris finns angivna på sidan 11 i denna folder.

ATT LARMA

Du ska alltid ringa larmnumret 112 om du eller någon i din närhet råkar ut för en nödsituation som kräver omedelbar hjälp av ambulans, räddningstjänst eller polis. När du larmar är det viktigt att berätta var du befinner dig, vad som hänt och om någon är skadad.

Tänk på att endast ringa 112 om det är en nödsituation. Om ditt samtal inte är brådsakande kan du i stället ringa polisen på 114 14, Vårdguiden på 1177 eller informationsnumret vid större olyckor eller kriser 113 13.

HÖR AV DIG

Hör av dig till anhöriga. Använd exempelvis sociala medier för att inte belasta telefonnätet för att meddela anhöriga och vänner att du är säker. Lägg inte ut eller dela bilder på drabbade.

NÄR INTE INTERNET FUNGERAR

Både internet- och telefonitjänster behöver ström för att kunna fungera. Blir det strömavbrott påverkar det därför även dessa tjänster. Staden är väl förberedd för att nå ut med information till medborgarna även under strömavbrott. Du kan då hitta information via lokalradion, 103,3Mhz, på anslagstavlor runt om på ön, samt på våra tre trygghetspunkter:

- Lidingö stadshus, Lejonvägen 15
- Gångsätrahallen, Läroverksvägen 54
- Rudboda skola, Nilstorpsvägen 3

Använd bilradio om du inte har batteridrivna radio. Sätt din mobil i strömsparläge och använd den bara när du måste, eller ladda i bilen om du har en.

VIKTIGA TELEFONNUMMER

Det varierar hur mycket reservkraft som finns beroende på operatör och plats. Så länge någon operatörs nät fungerar i området går det att nå nödnumret 112.

112	Vid akut fara
113 13	Informationsnummer vid olyckor och kriser
114 14	Polisens nummer vid olyckor och icke-akuta händelser
1177	Vårdguiden

Om det inte fungerar att larma, ta ut SIM-kortet ur telefonen och ring 112.

BRA ATT HA HEMMA

Om det blir ett längre strömavbrott, vattenbrist, terrorhot eller extremväder så kan det ta tid innan samhällets service fungerar normalt igen. Strömmen kan ha gått, värmen slutat fungera och butikernas hyllor börjar gapa tomma.

Samhällets resurser måste då användas till dem som behöver det mest. Att inför ett scenario som ovan tänka på sig själv och sin familj är det bästa sättet att visa omtanke om andra. En målsättning kan vara att du och din familj ska kunna klara er i tre dygn, men gärna lite längre.

Här hittar du saker som är bra att ha hemma i en krislåda. Anpassa listan så att den passar dig och din familj.

VATTEN

- Vattenfyllda PET-flaskor i frysen
- Vattendunkar eller hinkar
- Mineralvattenflaskor

Tänk på!

De första dagarna behövs ungefär 3–5 liter vatten per person och dygn, därefter ökar behovet successivt. Om vattnet är förorenat behöver det kokas innan det går att dricka.

VÄRME OCH LJUS

- Varma kläder, mössor, halsdukar och vantar
- Extra filter, täcken, sovsäckar
- Stearin- eller värmeljus
- Fotogen- eller oljelampa och bränsle
- Gasol- eller fotogenkamin och bränsle
- Tändstickor eller braständare
- Ficklampa och extrabatterier, eller med dynamo/vev så att du inte är beroende av batterier

Tänk på!

När ljus och annat brinner så kan det bildas kolmonoxid, en färg- och luktfri gas som är giftig att andas in. Vädra därför kort men rejält och ofta. Om det är kallt: Samlas i ett rum med mattor. Stäng dörrar, fäll ner persienner och dra för gardiner för att minska värmeutstrålningen. Bygg en koja med filter över ett bort eller slå upp ett tält inne i rummet.

MAT

Det är bra att ha ett litet lager mat som går att lagra länge, som kan förvaras i rumstemperatur och som går enkelt att tillaga. Om det blir långvarigt strömavbrott kan du behöva ett gas- eller spritkök med bränsle, eller en grill om du kan vara utomhus.

- Okokt pasta, ris eller bulgur
- Kött-, fisk- och grönsakskonserver
- Potatispulvermos och pulversoppa
- Ägg
- Havregryn, flingor och mjöl
- Hårt bröd, skorpar eller kex
- Mjukost eller annat hållbart pålägg
- Färdigkokta bönor eller linser i tetrapack
- Nyponsoppa, blåbärsoppa eller fruktkräm
- Nötter och russin
- Socker och honung
- Olja, salt och peppar
- Choklad, energibars och godis

Tänk på!

En vuxen person behöver ungefär 1800–2300 kcal per dag. Under en kris kan energibehovet öka på grund av den extra ansträngning som krävs.

KOMMUNIKATION

För att kunna kommunicera med andra och ta del av viktig information är det bra att ha följande hemma:

- Radio som drivs på batteri eller vev (dynamo)
- Extrabatteri till mobiltelefon
- Anteckningsblock och blyertspenna
- Lista med viktiga telefonnummer

ÖVRIGT

- Husapotek, första hjälpen och mediciner
- Hygienartiklar och våtservetter
- Kastrull eller kokkärl
- Sprit- eller gasolkök
- Utomhusgrill och kol eller gasol
- Engångstallrikar och -bestick
- Plastpåsar för sopor och toalettbesök
- Brandvarnare, brandsläckare och -filt
- Kontanter
- Konservöppnare
- Säkringar till proppskåp

Glöm inte förnödenheter till husdjuren

VMA – VIKTIGT MEDDELANDE TILL ALLMÄNHETEN

VMA OCH SMS

När det inträffar en stor olycka som myndigheterna behöver informera om, används utomhus-sirener som sänder ut signalen "Viktigt meddelande till allmänheten", VMA, populärt kallad Hesa Fredrik.

Det finns olika typer av VMA och olika sätt att sända ut sådana meddelanden. I första hand görs det via Sveriges Radio P4, men också via SVT. Som komplement kan även SMS användas. Då skickas ett SMS ut via SOS Alarm.

Utomhuslarmet används också till flyglarm och beredskapslarm om det är fara för krig. Signalerna provas 15.00 första helgfria måndag i mars, juni, september och december. Vid prov får du också information via radio.

HUR LÅTER UTOMHUSLARMET OCH VAD SKA DU GÖRA?

Varningssignalen hörs i 7 sekunder. Sedan följer 14 sekunders tystnad. Därefter låter den igen. När faran är över hörs en längre signal på 30 sekunder.

När larmet går:

1. Gå inomhus.
2. Stäng dörrar och fönster, samt ventiler och fläktar om det går.
3. Lyssna på Sveriges Radio P4, FM 103,3.

Du kan också söka information på www.krisinformation.se, tv/text-tv och på det nationella informationsnumret 113 13. Ring inte 112, numret ska bara användas vid akut fara!

MYNDIGHETSMEDDELANDE

Ett myndighetsmeddelande skickas när normal verksamhet i viktiga samhällsfunktioner inte längre kan bedrivas. Det kan till exempel röra sig om störningar i vatten- och elförsörjning, som inte bedöms livsfarliga i ett kort perspektiv. Det är Länsstyrelsen som beslutar om att ett myndighetsmeddelande ska skickas ut. SMS skickas inte ut vid myndighetsmeddelande utan information sprids via Sveriges Radio P4 samt via SVT och www.krisinformation.se.

BRA LÄNKAR OCH TELEFONNUMMER

På lidingo.se/krisberedskap finns all information om stadens krisberedskap samlad. Här finns också angivet de trygghetspunkter och skyddsrum som finns runt om på Lidingö.

På den här sidan kan du samla viktig information som närmaste trygghetspunkt, ditt närmaste skyddsrum eller viktiga telefonnummer. Längst ner finns också en lista med viktiga länkar.

Närmaste skyddsrum

Närmaste trygghetspunkt.....

Överenskommen mötesplats för familjen

Närmast anhöriga:

Skola/förskola

Omsorgsboende

Försäkringsbolag

Elleverantör.....

Övriga.....

TELEFONNUMMER

Tel: 112 Vid akut fara

Tel: 113 13 Informationsnummer vid olyckor och kriser

Tel: 114 14 Polisens nummer vid icke-akuta händelser

Tel: 1177 Vårdguiden

LÄNKAR

- www.krisinformation.se
- www.sverigesradio.se/stockholm
- [www. SVT text-tv sid 100 och 599](http://www.SVTtext-tv.svt.se/sid100och599)
- www.polisen.se
- www.stockholm.brand.se
- www.sosalarm.se
- www.1177.se
- www.giftinformation.se
- www.sll.se
- www.dinsakerhet.se
- www.72timmar.se
- www.msb.se
- www.smhi.se
- www.civil.se
- www.lidingo.se
- www.facebook.com/lidingostad

Förvaras lätt åtkomlig

EN KRIS KAN
KOMMA PLÖTSLIGT

Producerad av Lidingö stad, aug 2021. Tryckt: E-print